

Årsrapport 2025

Tillståndsmyndigheten för alkohol och tobak

Fastställt av miljö- och byggnämnden
Framtagen av teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen
Datum 2026-03-30
Gäller 2025
Ärendenr MBN 2026/104
Version [1.0]

Årsrapport 2025

Tillståndsmyndigheten för alkohol och tobak

Tillståndsmyndigheten för alkohol och tobak är nöjda med året. Den tillsynsplan som tagits fram för verksamhetsåret har följts.

Antalet inkomna tillståndsansökningar under 2025 har totalt sett ökat sedan året innan. Handlagda ärenden avseende stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten minskade något jämfört med 2024. Handlagda ärenden om tillfälliga serveringstillstånd till allmänheten och tillfälliga tillstånd till slutna sällskap har ökat jämfört med 2024.

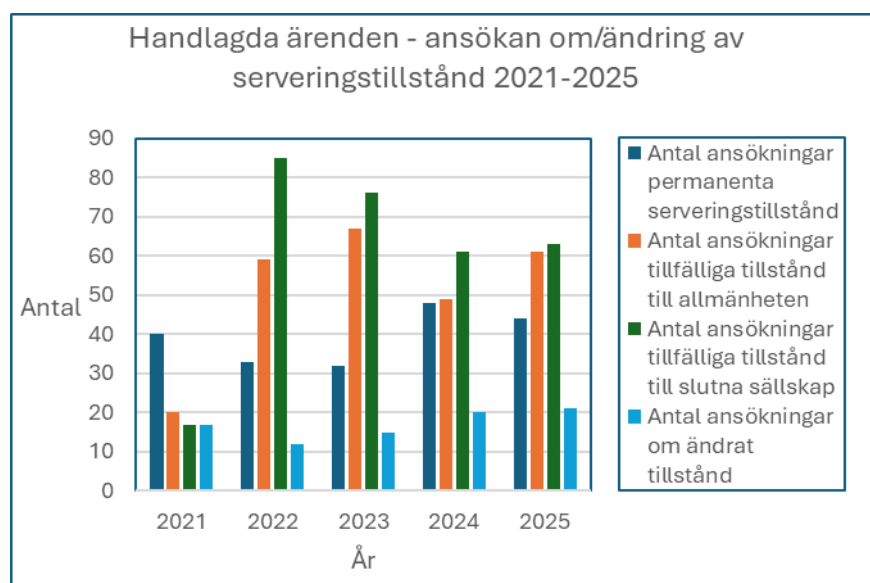
Ekonomiskt resultat

Verksamheten visar ett negativt ekonomiskt resultat om 162 000 kr för 2025. Det negativa resultatet beror främst på större kostnader än budgeterat för arbetskraft samt att OH-kostnaden för enheten har ökat.

Ansökningar om serveringstillstånd

Enligt ärendehanteringssystemet AlkT har myndigheten under 2025 handlagt 44 nyansökningar om stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten och 61 ansökningar om tillfälliga serveringstillstånd till allmänheten. Vidare har det handlagts 63 ansökningar om tillfälliga serveringstillstånd till slutna sällskap.

Motsvarande siffror för 2024 var 48 handlagda ärenden avseende nya stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten, 49 handlagda ärenden avseende tillfälliga serveringstillstånd till allmänheten samt 61 handlagda ärenden avseende tillfälliga serveringstillstånd till slutna sällskap.

Tillsyn

Vid utgången av 2025 fanns det på Gotland 264 stadigvarande serveringstillstånd samt 5 tillstånd för gårdsförsäljning. Under året har myndigheten följt tillsynsplanen och genomfört 328 tillsynsbesök på öns serveringsställen. Merparten av tillsynsbesöken har skett under sommaren av extraanställda alkoholinspektörer. Motsvarande siffra för 2024 var 319 tillsynsbesök.

Under året har alkoholhandläggarna också genomfört egen tillsyn samt samordnad tillsyn tillsammans med polis och räddningstjänst.

Inre tillsyn har även skett i enlighet med tillsynsplanen. Alla personer med betydande inflytande hos samtliga tillståndshavare av serveringstillstånd har kontrollerats avseende personlig lämplighet vid Polismyndigheten. Information om ekonomisk lämplighet hos tillståndshavaren som juridisk person och personerna med betydande inflytande i verksamheten inhämtas i förekommande fall från Skatteverket samt SYNA, ett företag för kreditupplysning och marknadsinformation.

Tillsynen under 2025 har lett till att det har meddelats 17 beslut om erinran och 1 beslut om varning. 27 serveringstillstånd har återkallats, varav 22 på egen begäran. För 2024 meddelades 11 beslut om erinran och 5 beslut om varning. 30 serveringstillstånd återkallades, samtliga på egen begäran.

Personal

Tre handläggare har arbetat heltid under året.

Under veckorna 24–33 har utöver ordinarie personal fyra extraanställda alkoholinspektörer arbetat med tillsyn på de gotländska restaurangerna. En timanställd handläggare arbetade tillfälligt under våren, sommaren och delar av hösten 2025.

Personalen har fortbildat sig på olika sätt, deltagit i nätverksträffar samt informationsmöten.

Handläggningstider

Myndigheten bedöms uppfylla upprättade mål för handläggningstider, se bilaga. Med kunden i fokus sker i varje ärende en skyndsam och rättssäker handläggning.

Information

Information hittas företrädesvis på hemsidan som uppdateras regelbundet. Det ges även information via epost samt muntligt via telefon eller vid kundbesök. Tillståndsmyndigheten för alkohol och tobak gör även vid behov utskick av information till tillståndshavare, butiker eller andra verksamhetsutövare.

Utbildning i ansvarsfull alkoholservering

Ett utbildningstillfälle i ansvarsfull alkoholservering anordnades genom regionen under 2025. Företaget Toftahill Utbildning ansvarade för den upphandlade utbildningen som genomfördes den 16–19 juni.

Utbildning i ansvarsfull alkoholservering vänder sig främst till restauranganställda och är en flerdagsutbildning, bland annat i alkohollagen, konflikthantering och narkotika på krogen. Blivande krögare brukar också i mån av plats ta tillfället i akt och delta på utbildningen. Kravet är 100 % närvaro. De deltagande får avlägga ett skriftligt kunskapsprov och diplom utfärdas efter godkänt prov. Utbildningen är mycket uppskattad. Totalt examinerades under året 105 personer med godkänt resultat.

Kundundersökning

Återigen har en företagarundersökning genomförts under året. Tillståndsmyndighetens kunder, företrädesvis innehavare av stadigvarande serveringstillstånd, har fått frågor om myndighetens serviceområden, information, tillgänglighet, bemötande, kompetens, rättssäkerhet och effektivitet. Tillståndsmyndigheten har för perioden januari till och med december 2025 ett preliminärt sammantaget Nöjd Kund Index (NKI) om 74. Motsvarande siffra för 2024 var 76.

Folköl, tobak, tobaksfria nikotinprodukter, elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare samt receptfria läkemedel

På Gotland finns 52 detaljhandelsställen som säljer folköl. 59 detaljhandelsställen säljer tobak. 27 detaljhandelsställen erbjuder försäljning av elektroniska cigaretter eller påfyllningsbehållare. 55 detaljhandelsställen säljer tobaksfria nikotinprodukter och 38 detaljhandelsställen säljer receptfria läkemedel.

Under 2025 fattades det 5 beslut om nya tobakstillstånd för detaljhandel. 5 tillsynsärenden har handlagts, samtliga utan åtgärd. För år 2024 fattades 7 beslut om nya tobakstillstånd och 5 tillsynsärenden har handlagts, samtliga utan åtgärd.

Under året genomfördes 111 tillsynsbesök i form av rutinbesök.

Kontrollköp

Den 1 maj 2014 infördes bestämmelser om kontrollköp i alkohollagen (2010:1622), tobakslagen (1993:581) och lagen (2009:730) om handel med vissa receptfria läkemedel. Även enligt lag (2017:425) om elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare som trädde i kraft 1 juli 2017 fanns bestämmelser om kontrollköp. Från och med den 1 juli 2019 gäller en ny tobakslag som har ersatt den förra tobakslagen samt lagen (2017:425) om elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare. Den heter lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter och innehåller likaså bestämmelser om kontrollköp. Sedan 1 augusti

2022 gäller lag (2022:1257) om tobaksfria nikotinprodukter. Även där finns bestämmelser om kontrollköp.

Lagbestämmelserna om kontrollköp ger kommunerna möjlighet att genomföra kontrollköp av folköl, tobak, elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare, vissa receptfria läkemedel samt tobaksfria nikotinprodukter i syfte att kontrollera att den som lämnar ut dessa varor förvissas sig om att mottagaren har uppnått föreskriven ålder, 18 år. Syftet med kontrollköp är att ge underlag för en dialog mellan kommunen och den som lämnar ut tobaksfria nikotinprodukter om skyldigheten att förvissa sig om att mottagaren har fyllt 18 år. Vad som framkommit genom kontrollköp får inte utgöra grund för kommunen att meddela föreläggande, förbud eller varning.

Under våren 2025 genomfördes 56 kontrollköp. Två ungdomar, båda 18 år fyllda, fick i uppdrag att handla tobaksfria nikotinprodukter inom detaljhandeln utan att visa legitimation. 50 butiker nekade köp. 6 butiker sålde utan att förvissa sig om att köparen fyllt 18 år. Samtliga butiker delgavs resultatet. Provköpen följdes sedan upp under hösten 2025 då en årlig rutintillsyn genomfördes på alla detaljhandelsställen.

Utvecklingsarbete under året

Arbetet med att förbättra och säkerställa att rutiner fungerar pågår ständigt. Myndighetens informationsmaterial, både i pappersform och på hemsidan förbättras och utvecklas kontinuerligt. Handläggningsrutinerna ses ständigt över i syfte att förenkla och därmed effektivisera handläggning av ärenden.

En digital tjänst för ansökningar om serveringstillstånd har använts. Tillsammans med själva ansökan biläggs alla de handlingar som behövs för att kunna hantera ärendet. Tjänsten har anpassats efter hand under det gångna året.

Myndigheten har under året haft vissa fokusområden enligt nedan:

- Fortlöpande utveckla alkoholtillsynen metodiskt utifrån samverkan med andra myndigheter.
- Vara sakkunnig genom att utbilda, informera och ge råd till näringsidkare, serverings- och försäljningspersonal om gällande lagar och riktlinjer inom området.
- Fokusera på en rättssäker handläggning med kundens behov i fokus.
- Kontinuerligt uppdatera hemsidan för tillståndsmyndigheten.

Uppföljning:

- En löpande uppföljning utifrån tillsynsplanen ska ske av ärenden, tillsyn och insatser.
- Utifrån årsrapport redovisa verksamhetens omfattning, resultat samt utvecklingsarbete.

Arbetet kring dessa områden har i mångt och mycket genomförts.

Framtiden

Förhållningssättet LEAN i processarbetet fortsätter och syftar till att eliminera moment i processen som inte tillför värde för kunden. På så sätt kan arbetet flyta på snabbare med högre kvalitet och nöjdare kund som resultat. Den digitala e-tjänsten för ansökningar om serveringstillstånd har gjort att det manuella arbetet som fanns med att föra över handlingar till respektive ansökan till stor del har eliminerats. Samtliga ansökningar med bilagor hamnar i stället direkt i ärendehanteringssystemen AlkT och Ol2. En betalfunktion för ansökan om serveringstillstånd i AlkT introducerades våren 2024. En betallänk skickas till den sökande som vid betalning erhåller ett kvitto på gjord betalning. En kvittokopia generas även i ärendet i AlkT.

Arbetet framåt sker utifrån gällande tillsynsplan.

Rökfria miljöer

Rökförbudet på bland annat uteserveringar till restauranger samt områden kring restaurangernas entréer kommer fortsatt att följas upp. Det sker alltid vid ordinarie restaurangtillsyn. Rökförbudet omfattar utöver tobak även elektroniska cigaretter, örtprodukter och produkter som till användningssättet motsvarar rökning men som inte innehåller tobak.

Bilaga

Mål för handläggningstider 2025

Ärende	Tid	Mätmetod	Mål	Resultat/ mål uppfyllt?
Första kontakten med myndigheten.	Kontakt med myndigheten skall kunna erhållas varje helgfri vardag.	Avvikelse-rapportering	100 %	100 % - ja
Anmälningssärende - folkölsanmälan el. liknande.	Klart inom fem arbetsdagar vid komplett anmälan.	Avvikelse-rapportering	90 %	Bedöms vara uppfyllt - ja
1) Ansökan tillstånd.	När kompletta ansökningshandlingar har inkommit – utskick på remiss inom tre arbetsdagar. Remissrunda om tio arbetsdagar.	Avvikelse-rapportering	90 %	Bedöms vara uppfyllt - ja
2) Ansökan tillstånd.	Efter avslutad remissomgång skall ärendet vara handlagt inom tio arbetsdagar.	Avvikelse-rapportering	90 %	100 % - ja
Tillsynsärende – brister som kan medföra erinran, varning eller återkallelse har uppdagats.	Resultatet av tillsynen ska kommuniceras till tillståndshavaren nästkommande arbetsdag.	Avvikelse-rapportering	80 %	90 % - ja
Tillsynsärende.	Brister som kan medföra erinran, varning eller återkallelse har uppdagats. Beslut inom tio dagar efter svarstid enligt kommunikering.	Avvikelse-rapportering	90 %	100 % - ja
Tillsynsärende – anmälan om förändring av person med betydande inflytande.	Beslut om fortsatt tillstånd inom tre veckor.	Avvikelse-rapportering	90 %	Bedöms vara uppfyllt - ja